

Alle Nederlandse beleidsmakers op Frankrijk-cursus

Door: René Cuperus 7 augustus 2017, 02:00 © de Volkskrant

Blijf op de hoogte

Toerisme leidt niet tot wereldvrede. Noch brengt vreemdelingenverkeer als vanzelf de verbroedering der volkeren naderbij. Om deze conclusie kunnen we haast niet heen als we kijken naar het grootste toeristische experiment ooit: de grote trek van Nederlanders naar Frankrijk.

Hoe kan het toch zijn dat zo'n massale, langdurige aanwezigheid van Nederlanders in Frankrijk zo weinig impact heeft gehad op de onderlinge verstandhouding tussen die landen?

Sinds de jaren zestig zijn er miljoenen en miljoenen Nederlanders elk jaar naar Frankrijk getrokken. Met caravans, vouwagens en tenten. Of ze bivakkeren er in hotelletjes, of in hun ontelbare tweede huisjes. Je kunt haast geen dorp in Frankrijk aandoen of je komt er wel een Nederlands gezin tegen.

Hoeveel Nederlanders spreken er echt communicabel Frans?

Mij heeft altijd verbaasd hoe weinig die Nederlandse aanwezigheid in Frankrijk heeft opgeleverd. Politiek-diplomatiek gezien gelden de Frans-Nederlandse betrekkingen als lauw, gereserveerd en onverschillig. Terwijl je had mogen verwachten dat die toeristische diepte-investering een warme band tussen de twee landen zou hebben gegeven. Dat Nederlanders in een ontspannen omgang met de Franse taal de ontwikkelingen in Parijs en Bretagne op de voet zouden volgen. Ja, dat in elke Nederlandse toerist een Frankrijk-expert schuilt. En dat Fransen sympathie zouden hebben opgevat voor dat met eigen slakkenhuis rondtrekkende volk. Maar vrijwel niets wijst erop dat dit het geval is.

De gemiddelde Nederlander kent uitstekend de weg in de hypermarchés van E.Leclerc of Carrefour in die Frans-Amerikaanse shopping malls, maar hoeveel Nederlanders spreken er echt communicabel Frans? En hoeveel landgenoten lukt het om binnen te dringen in de intimiteit van de Franse grootfamilies?

Toerisme blijkt een oppervlakkige aangelegenheid. Meer consumentisme dan wereldburgerschap. Ook wanneer men met de ANWB-gids in de hand van kerk naar kasteel wandelt. Massatoerisme blijkt niet in staat stereotypen te doorbreken en onderlinge nieuwsgierigheid en betrokkenheid te garanderen. Zie hoe de wederzijdse clichés tussen Fransen en Nederlanders over en weer vliegen bij de fusieperikelen tussen Air France en KLM. Verwende luiaards tegenover hardwerkende lomperiken.

En inderdaad: in Frankrijk staan Nederlandse vakantievierders, volgens NOS-correspondent Frank Renout, nogal eens bekend als ongemanierde holbewoners, die in bikini door de

supermarkt lopen, in korte broek door kathedralen rennen en volkorenstokbrood bestellen zonder goedemorgen te zeggen. Toerisme maakt meer kapot dan ons lief is.

De turbo-snelheid bijhouden van het op de Franse tv en radio gesproken Frans vergt flinke oefening.

Ik schrijf deze column op de flanken van de Mont Blanc en beschouw ook mezelf, toeristisch gezien dan, als een Francofiële Nederlander die het ook nooit echt gelukt is dieper in dat land door te dringen. Ergens stuit je op weerstanden en barrières.

De taal is en blijft de grote boosdoener. Met campingfrans red je je nog een heel eind, maar de turbo-snelheid bijhouden van het op de Franse tv en radio gesproken Frans vergt flinke oefening.

Dan zijn daar de Fransen zelf. Die zijn veel minder erg dan de clichés willen, maar het blijft raar dat het land dat in het bezit is van het wereldrecord toeristenaantallen toch nog zo onhandig met toeristen omspringt. Vaak weinig begripvol en toeschietelijk.

En dan zijn er nog de culturele fricties tussen Frankrijk en Nederland, zoals die ook opspelen tussen Air France en KLM. Een elitair-hiërarchische cultuur versus een egalitaire vergadercultuur. Gevoel voor decorum tegenover lompe pragmatisme. Katholieke geslepenheid tegenover calvinistische scherpslijperij. Een historie-geobsedeerd Frankrijk versus een traditie verzakend Nederland. Een republiek met een presidentiële monarch tegenover een monarchie met een burger-koning.

Een historie-geobsedeerd Frankrijk versus een traditie verzakend Nederland

Parijs mag geografisch gesproken een tamelijk noordelijk gelegen stad zijn, vanuit Nederlands perspectief ligt de Eiffeltoren aan de Middellandse Zee en voert Frankrijk de Club Méditerranée aan van verkwistende Zuidelijke kredietlanden.

Na de Brexit kan Nederland zich deze lauwe, licht afwijzende houding minder dan ooit veroorloven. Een verscherpte oriëntatie op Parijs wordt relevanter dan ooit. Het Nederlandse toerisme naar Frankrijk heeft daarvoor te weinig gewicht in de schaal gelegd.

Nederlandse beleidsmakers moeten allemaal op Frankrijk-cursus. En dan niet op de camping of in het tweede huis.